

ชื่อเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการศึกษาท้องถิ่น

ชื่อผู้วิจัย ดร.พรเทพ ฐู่แผน และคณะ

ปีที่วิจัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 -2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 และ3) ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการจัดบริหารและการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2

รูปแบบการวิจัยมุ่งเน้นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research:PAR) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียนเป็นพื้นที่การวิจัย โดยมีผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์มีสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นปัญหา 5 ประการ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารและการจัดโครงสร้างตามแนวระบบราชการ การนิเทศการศึกษา การเปลี่ยนแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

2. ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ ประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ คือ 1) ระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ การสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการ การใช้หลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร 2) ระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศ การเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการประเมินและแก้ไขปรับปรุง 3) ระบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาบุคลากร การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการ

พัฒนาบุคลากร การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการพัฒนา การดำเนินการพัฒนาบุคลากร และการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร

3. นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ประกอบด้วย การคัดเลือกผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยระบบเปิด การปรับปรุงโครงสร้างการจัดองค์การสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การส่งเสริมระบบ การนิเทศภายในสถานศึกษาและปรับเปลี่ยนบทบาทศึกษานิเทศก์ การมีส่วนร่วมในกระบวนการ นโยบายเขตพื้นที่การศึกษาของผู้บริหาร และครูผู้สอน การปรับลด หรือยุบเลิกแผนงาน โครงการที่ แยกครูออกจากห้องเรียน การสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค การศึกษาค้นคว้าปัญหาด้านผู้เรียนและแสวงหานวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน การปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระหว่าง สถานศึกษา การคิดตั้งระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และ ระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และระบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาโดยทั่วไป

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการศึกษาท้องถิ่นในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ดังมีผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

1. สภาพการบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2

จากการดำเนินการวิจัย พบว่า การที่ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารการศึกษาในระดับจังหวัดมาก่อน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มาจากต่างสังกัดกัน ไม่เชื่อมั่นว่าการมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างไปจากเดิม เนื่องจากเชื่อว่าผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีความคิดและการปฏิบัติตามแบบระบบราชการเหมือนเช่นที่ผ่านมา

การจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นแบบปริซึม ประกอบด้วย 6 กลุ่มงาน มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา อนุกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์คณะบุคคลในการตัดสินใจทางการบริหารและมีการรวมสถานศึกษา จำนวน 10-15 สถานศึกษาเป็น 1 เครือข่าย มีผู้บริหารสถานศึกษาคนหนึ่งเป็นประธานเครือข่าย การจัดโครงสร้างองค์กรดังกล่าวเป็นการจัดโครงสร้างองค์กรในแนวดิ่ง จึงทำให้การดำเนินงานมีความล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และส่งผลให้สถานศึกษาขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักการกระจายอำนาจภายใต้ขอบเขตความเป็นนิติบุคคลของตนเอง

การนิเทศการศึกษามุ่งเน้นการนิเทศบนสำนักงาน โดยการจัดทำโครงการอบรมครูประจำปีตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ หรือจัดอบรมโดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากครูส่วนการไปนิเทศ ณ สถานศึกษาโดยตรงในรอบปีหนึ่ง ๆ มีจำนวนน้อยครั้งมาก เนื่องจากศึกษานิเทศก์บางคนไม่เป็นที่ยอมรับจากครู ขาดงบประมาณสนับสนุน และมีงานเอกสารที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ และปฏิบัติเป็นครั้งคราวตามคำสั่งหรือหนังสือสั่งการของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอก

มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติราชการระยะ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยนโยบาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการพัฒนาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่มากกว่าระดับสถานศึกษาโดยมีกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา กลุ่มนโยบายและแผน และหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานกำกับ ติดตามและประเมินผลนโยบาย แผนงาน และโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ยังคงมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำ ในกลุ่มสาระวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา การออกกลางคันของนักเรียน การบริหารจัดการหลักสูตร และการปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษาเป็นความสัมพันธ์แบบที่เป็นทางการโดยถือเป็นการปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ในขณะที่สถานศึกษามองว่าตนเองน่าจะมีอิสระในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจากกฎหมายได้กำหนดในสถานศึกษาทุกแห่ง เป็นนิติบุคคล

สถานศึกษาที่เคยอยู่ต่างสังกัดกันมาแต่เดิมมีความรู้สึกแปลกแยกกันอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษา กับ โรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

จากการดำเนินการวิจัยพบว่า ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยระบบย่อย 3 ระบบ ดังมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

2.1 ระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย

องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การสร้างหลักสูตร เป็นการสร้างหลักสูตรโดยหลอมรวมเนื้อหาวิชาจากกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้เข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้หรือที่เรียกว่าหลักสูตรแบบบูรณาการ 2) การใช้หลักสูตร ครูผู้สอนทุกคนจะต้องวางแผนจัดการเรียนรู้ และ ลงมือจัดการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะสอนเป็นทีม เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองจากวัสดุและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น 3) การประเมินผลหลักสูตร โดยพิจารณาจากผลการเรียนของนักเรียนซึ่งเน้นผลงานหรือการปฏิบัติตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน และการประเมินปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรระหว่างภาคเรียนและเมื่อสิ้นภาคเรียนจากความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้สอนและผู้อบรมนักเรียน และ 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยโรงเรียนนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษามือถือประกอบ 5 ประการ คือ 1) การเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล สถานศึกษาเริ่มต้นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการ สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน โดยดำเนินการเพียงครั้งเดียวเมื่อต้นปีการศึกษาเท่านั้น จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จัดส่งไปให้หัวหน้างานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อบันทึกข้อมูลต่อไป 2) การประมวลผลข้อมูล หัวหน้างานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หรือคำนวณด้วยมือในกรณีที่ข้อมูลมีจำนวนไม่มาก 3) การเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศ โดยจำแนกออกเป็นหมวดหมู่หรือประเภทต่าง ๆ และเก็บรักษาไว้ 2 จุด คือ เก็บรักษาไว้ที่ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และเก็บรักษาไว้ที่ครูซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่สถานศึกษามอบหมาย 4) การเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศ ครูทุกคนสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศจากศูนย์ข้อมูลสารสนเทศกลางของสถานศึกษาได้ตลอดเวลาโดยใช้รหัสผ่านของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ หรือได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้ทันทีที่ต้องการ และ 5) การประเมินและแก้ไขปรับปรุง สถานศึกษาดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของระบบ เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ระบบการพัฒนากุศลกรเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นระบบที่มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาบุคลากร เป็นการระบุข้อมูลสารสนเทศหลักที่จำเป็นต่อการพัฒนากุศลกรให้มีความรู้ความสามารถ เจตคติ และทักษะกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกแบบและสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลไว้เป็นหมวดหมู่ 2) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากุศลกร ดำเนินการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งในด้านเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากรที่มีอยู่เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการได้รับการพัฒนาของบุคลากรแต่ละบุคคล 3) การคัดเลือกบุคคลเข้ารับการ พัฒนา พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยพิจารณาจากข้อมูลความต้องการจำเป็น ปรารถนา ความต้องการและความสมัครใจของครู ซึ่งทำได้หลายวิธี ได้แก่ ผู้บริหารหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้คัดเลือก หัวหน้ากลุ่มสาระเป็นผู้คัดเลือก หรือให้ครูแต่ละคนตัดสินใจ 4) การดำเนินการพัฒนากุศลกร สามารถดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ การพัฒนากุศลกรโดยสถานศึกษาดำเนินการเอง เช่น การนิเทศภายใน การอบรมครูภายในสถานศึกษา การศึกษาดูงาน การประชุมประจำเดือน การให้ความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา และการเผยแพร่ความรู้โดยครูผู้สอนที่มีความรู้หรือได้รับความรู้มาจากแหล่งต่าง ๆ และการส่งครูไปเข้ารับการพัฒนากับหน่วยงานภายนอก 5) การประเมินผลการพัฒนากุศลกร การติดตามและประเมินผลการพัฒนากุศลกรที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดำเนินการ

ใน 2 ส่วน คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของนักเรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

จากการดำเนินการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 และสถานศึกษาในสังกัดจึงควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา 12 ประการด้วยกัน คือ

1. เสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการให้พัฒนาระบบการคัดสรรผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยให้มีระบบการคัดเลือกแบบเปิด
2. ปรับปรุงโครงสร้างการจัดองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นโครงสร้างองค์กรแบบเนวราบ (Flat Organization) ลดสายการบังคับบัญชาให้สั้นลง โดยให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง (Self-Governance) ให้มากที่สุด
3. ส่งเสริมระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนบทบาทของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้อยู่ในฐานะหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา (partnership) ของสถานศึกษาและเป็นพี่ปรึกษา (counselor) หรือเป็นพี่เลี้ยง (mentor) ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
4. ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย และการบริหารแผนงานหรือโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อควมมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
5. ปรับลดหรือยกเลิกนโยบาย แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ที่ทำให้ต้องแยกครูออกจากห้องเรียน และแยกผู้บริหารออกจากโรงเรียนโดยหันมาใช้นโยบายส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของสถานศึกษาด้วยตัวของสถานศึกษาเองบนหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
6. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกันบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการจำเป็นที่แท้จริงและถูกต้องของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
7. จัดให้มีกระบวนการวิจัยเพื่อค้นหาปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแสวงหาระบบ รูปแบบ วิธีการ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
8. ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยมุ่งเน้นการให้บริการทางการศึกษา และการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา
9. จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

10. ส่งเสริมให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นการสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียนและช่วยแก้ปัญหาสถานะอัตรากำลังครูไม่ครบชั้น

11. ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อเป็นระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการลดผลกระทบจากการดำเนินงานด้านข้อมูลสารสนเทศที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

12. ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนตามแนวทางที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในด้านการกำหนดนโยบาย และแผนการจัดการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นถ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วยอันจะนำมาซึ่งคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้

ด้วยความสำคัญของการบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และได้รับความร่วมมือในการเป็นพื้นที่วิจัยและเป็นผู้ให้ข้อมูลของคณะผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้นำท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านหนองขำนาญ โรงเรียนวัดบ้านแดน และโรงเรียนเทพศาลาประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 นอกจากนี้ได้รับการสนับสนุนทางด้านวิชาการ และวิธีวิทยาการวิจัยจากคณะที่ปรึกษาชุดโครงการวิจัยทั้งในระดับประเทศ และในระดับภูมิภาค คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติต่อไป

คณะผู้วิจัย